

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

(1 tiết)

I - MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Củng cố hiểu biết về các cách nhân hoá.
2. Ôn luyện cách đặt và trả lời câu hỏi *Như thế nào ?* (đã học ở lớp 2).

II - ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

- Một đồng hồ (hoặc mô hình đồng hồ) có 3 kim.
- 3 tờ phiếu khổ to kẻ bảng để HS làm BT1 (xem mẫu ở phần lời giải BT1).
- Bảng lớp viết 4 câu hỏi của BT3.

III - CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

A - KIỂM TRA BÀI CŨ

- Hai HS làm miệng BT1 và BT3 (tiết LTVC tuần 22) – mỗi em làm 1 bài.
- Một HS nhắc lại : *Nhân hoá là gì ?* (Nhân hoá là gọi hoặc tả con vật, đồ đạc, cây cối... bằng những từ ngữ vốn để gọi và tả người.)

B - DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

GV nêu MĐ, YC của tiết học.

2. Hướng dẫn HS làm bài tập

a) Bài tập 1

- 1 HS đọc nội dung BT. Cả lớp đọc thầm theo.
- 1 HS đọc lại bài thơ *Đồng hồ báo thức*.
- GV đặt trước lớp một đồng hồ báo thức, chỉ cho các em thấy cách miêu tả đồng hồ báo thức trong bài thơ rất đúng : kim giờ chạy chậm, kim phút đi từng bước, kim giây phóng rất nhanh.
- Cả lớp tự làm bài hoặc trao đổi theo cặp.

– GV dán tờ phiếu lên bảng lớp, mời 3 HS thi trả lời đúng, nhanh các ý a, b của bài. Cả lớp và GV nhận xét, thống nhất lời giải đúng :

a) Những vật đ ọc nhân hoá	b) Cách nhân hoá	
	Những vật ấy đ ọc gọi bằng	Những vật ấy đ ọc tả bằng những từ ngữ
Kim giờ	<i>bác</i>	<i>thận trọng, nhích từng li, từng li</i>
Kim phút	<i>anh</i>	<i>lâm li, đi từng b ớc, từng b ớc</i>
Kim giây	<i>bé</i>	<i>tinh nghịch, chạy vút lên tr ớc hàng</i>
Cả ba kim		<i>cùng tới đích, rung một hồi chuông vang</i>

Chú ý : Bài thơ chỉ áp dụng 2 cách nhân hoá.

– HS trả lời câu hỏi c. Các em có thể thích hình ảnh kim giờ, hoặc kim phút, kim giây, cũng có thể thích cả ba hình ảnh. Điều quan trọng là các em giải thích được vì sao mình thích hình ảnh đó.

Cuối cùng, GV chốt lại : Nhà thơ đã dùng biện pháp nhân hoá để tả đặc điểm của kim giờ, kim phút, kim giây một cách rất sinh động : Kim giờ được gọi là *bác* vì kim giờ to, được tả là *nhích từng li, từng li* như một người đứng tuổi làm gì cũng thận trọng (kim giờ chuyển động chậm nhất, hết một giờ mới nhích lên được một chữ số). Kim phút được gọi là *anh* vì nhỏ hơn, được tả là *đi từng bước* vì chuyển động nhanh hơn kim giờ. Kim giây được gọi bằng *bé* vì nhỏ nhất, được tả là *chạy vút lên trước hàng* như một đứa bé tinh nghịch vì chuyển động nhanh nhất. Khi *ba kim cùng tới đích* tức là đến đúng thời gian đã định trước thì chuông reo để báo thức cho em.

– HS viết vào vở các câu trả lời cho câu hỏi a, b.

b) Bài tập 2

– Một HS đọc yêu cầu của bài.

– Từng cặp HS trao đổi : 1 em nêu câu hỏi, em kia dựa vào nội dung bài thơ “Đồng hồ báo thức” trả lời.

– GV mời nhiều cặp HS thực hành hỏi – đáp trước lớp. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng. (GV viết nhanh lên bảng một vài câu)

(Lời giải :

Câu a : Bác kim giờ nhích về phía trước từng li, từng li. / Bác kim giờ nhích về phía trước một cách rất thận trọng. / Bác kim giờ nhích về phía trước thật chậm chạp. / ...

Câu b : Anh kim phút đi lằm lì từng bước, từng bước. / Anh kim phút đi từng bước, từng bước. / Anh kim phút đi thong thả, từng bước một. / ...

Câu c : Bé kim giây chạy lên trước hàng rất nhanh. / Bé kim giây chạy lên trước hàng vút một cái cực nhanh. / Bé kim giây chạy lên trước hàng một cách tinh nghịch. / ...)

c) *Bài tập 3*

– Một, hai HS đọc yêu cầu của bài.

– Nhiều HS tiếp nối nhau đặt câu hỏi cho bộ phận câu in đậm trong mỗi câu. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng (GV ghi lên bảng).

(Lời giải :

Câu a : Trương Vĩnh Ký hiểu biết *như thế nào* ?

Câu b : Ê-đi-xơn làm việc *như thế nào* ?

Câu c : Hai chị em nhìn chú Lý *như thế nào* ?

Câu d : Tiếng nhạc nổi lên *như thế nào* ?)

Lưu ý GV : Đây là bài tập ôn cách đặt và trả lời câu hỏi cho bộ phận phụ ngữ chỉ đặc điểm của hoạt động, trạng thái. Loại phụ ngữ này do tính từ tạo thành, trả lời cho câu hỏi *Như thế nào* ?

3. Củng cố, dặn dò

– GV khen những HS học tốt. Khuyến khích HS đọc thuộc bài *Đồng hồ báo thức*.

– Dặn HS tìm hiểu trước những từ ngữ chỉ những người hoạt động nghệ thuật, các hoạt động nghệ thuật, các môn nghệ thuật để làm tốt BT1 (mở rộng vốn từ) trong tiết LTVC mới.